

Europska
komisija

OČUVANJE
OKOLIŠA

POVEZIVANJE
REGIJE

JAČANJE
REGIJE

IZGRADNJA
PROSPERITETA

STRATEGIJA ZA DUNAVSKU REGIJU: PRIČE O USPJEHU

STRATEGIJA ZA DUNAVSKU
REGIJU:
PRIČE O USPJEHU

SADRŽAJ

UDRUŽENIM SNAGAMA ZA JAČANJE DUNAVSKE REGIJE	5
POVEZIVANJE REGIJE	7
JAČANJE JEDINSTVENIH VEZA IZMEĐU ISTOKA I ZAPADA	8
UKAPLJENI PLIN RASPLAMSAVA ALTERNATIVNO TRŽIŠTE ENERGIJE	10
POTICANJE ENERGETSKE SIGURNOSTI U DUNAVSKOJ REGIJI	12
PRIRODA NE POZNAJE GRANICE	14
OČUVANJE OKOLIŠA	17
OSIGURAVANJE SIGURNE I ODRŽIVE OPSKRBE VODOM	18
SVJETLIJA BUDUĆNOST ZA RIJEKE ZEMALJA JUGOISTOČNE EUROPE	20
UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH OPASNOSTI	22
SPAŠAVANJE DUNAVSKOG „DINOSAURA”	24
IZGRADNJA PROSPERITETA	27
PONAŠANJE PREMA MODELU ZA ODRŽIVOST I ZAŠTITU RIJEKE	28
ULAGANJE U BUDUĆE DRUŠTVO ZNANJA	30
SLAVLJENJE MLADIH I KULTURNE RAZNOLIKOSTI	32
INFORMIRANJE O RAZNOLIKOSTI DILJEM EUROPE	34
JAČANJE REGIJE	37
SURADNJOM DO SIGURNOSTI	38

UDRUŽENIM SNAGAMA ZA JAČANJE DUNAVSKE REGIJE

Makro-regionalne strategije obuhvaćaju suradničku platformu putem koje zemlje i regije – iz EU-a i šire – udružuju snage u pogledu određenog broja ključnih izazova kako bi zadovoljile potrebe regija. Strategija EU-a za dunavsku regiju (EUSDR) bila je druga makro-regionalna strategija koju je 2011. godine pokrenula Europska komisija, a podržalo Europsko vijeće.

Dunavska regija prostire se na području od 14 zemalja, od kojih su devet države članice EU-a. Predstavlja dom za više od 100 milijuna ljudi ili jednu petinu stanovništva EU-a. Iako se zemlje razlikuju u pogledu gospodarske snage, regija je snažno povezana potencijalom za daljnju integraciju i rast. Ima strateški položaj koji omogućuje otvaranje EU-a prema svojim susjedima, crnomorskoj regiji, južnom Kavkazu i središnjoj Aziji. U regiji se nalazi rijeka s najizraženijim međunarodnim karakterom na svijetu, a koja predstavlja glavnu prometnu os, ključni međusobno povezani hidrološki sliv i svjetski priznat ekološki koridor.

Stoga je regiju povezuju i prilike i izazovi. Politike zemalja međusobno su ovisne. Međutim, sve one mogu imati velike prednosti od poboljšane suradnje na, primjerice, dovršetku prometnih veza koje nedostaju, smanjenju onečišćenja i opasnosti od poplava, smanjenju ovisnosti o pružateljima energije izvan regije te rješavanju demografske promjene ili odljeva mozgova. Konkurentnost regije može znatno profitirati od zajedničkog djelovanja na područjima MSP-ova, politika tržišta rada, obrazovanja i sigurnosti.

Snaga u brojevima

Strategijom se zemljama i regijama omogućuje snažan integrirani okvir za rješavanje pitanja koja se u izolaciji ne mogu zadovoljavajuće riješiti, veće zahtijevaju transnacionalne strateške pristupe, projekte i umrežavanje. Njome se omogućuje bolja suradnja za poboljšanje učinkovitosti, moći i utjecaja politika – na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini – upotrebom postojećih politika i programa i stvaranjem sinergija među njima.

Aktivnosti suradnje usmjerene su na četiri stupa: povezivanje regije, zaštitu okoliša, izgradnju prosperiteta putem sigurnosti i izgradnje kapaciteta te jačanje socioekonomskih aspekata. Unutar svakog stupa konkretnom suradnjom cilja se na posebna prioritetna područja.

Nakon pet godina provedbe znatna postignuća postaju očita. Svrha ove publikacije jest dati primjere onoga što je zajedno ostvareno u dunavskoj regiji, na temelju suradnje na makro-regionalnoj razini. Ti projekti i postignuća pokazuju primjere dodane vrijednosti Strategije za Dunav te će pružiti dodatnu motivaciju za nastavak suradnje duž ovog uspješnog puta kako bi se doprinijelo uravnoteženom, održivom i uključivom rastu dunavske regije.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.danube-region.eu/>

POVEZIVANJE REGIJE

Iako je Dunav prepoznat kao jedan od glavnih prometnih koridora, još se uvijek upotrebljava daleko ispod svojeg punog kapaciteta. Budući da promet unutarnjim plovnim putovima ima važne prednosti u pogledu okoliša i učinkovitosti, njegov se potencijal mora iskoristiti na održivi način. Postoji posebna potreba za većom multimodalnosti te za proširenjem infrastrukture u prometnim čvorištima kao što su riječne luke. U prioritarnim područjima 1A „unutarnji plovni putovi” i 1B „mobilnost – željeznica-cesta-zrak” radi se prema ostvarenju tih ciljeva.

Energija predstavlja još jedan zajednički izazov. Cijene u regiji u relativnom su smislu visoke. Rascjepkana tržišta dovode do većih cijena i smanjene konkurentnosti. Oslanjanje na premali broj vanjskih dobavljača povećava osjetljivost kako svjedoče i povremene zimske krize. Veća raznolikost opskrbe putem međusobnog povezivanja i istinskih regionalnih tržišta povećava energetske sigurnost. Ključna je poboljšana učinkovitost, uključujući i uštedu energije i upotrebu većeg broja obnovljivih izvora. Ovo je područje u kojem djeluje prioritarni područje 2 „energija”.

Uz zajedničku povijest i tradiciju, kulturu i umjetnost koje odražavaju različite zajednice regije, kao i izuzetnu prirodnu baštinu, postoje brojne privlačne pozitivne strane. „Kultura i turizam” područje je djelovanja u prioritarnom području 3.

JAČANJE JEDINSTVENIH VEZA IZMEĐU ISTOKA I ZAPADA

Dunav, koji teče duž 2857 km, jedan je od ključnih koridora za prijevoz ljudi i robe te za povezivanje zapadne i istočne Europe.

Međutim, plovni je put nedovoljno iskorišten jer se procjenjuje da se upotrebljava samo 10 % prometnog kapaciteta. Projekti NEWADA, IRIS Europe II i FAIRway imaju zajednički cilj poboljšanja prometnog kapaciteta Dunava i njegovih pritoka.

Plovidba Dunavom, koja ima brojne gospodarske, ekološke, društvene i razvojne prednosti, može se poboljšati jedino međunarodnom suradnjom, zajedničkim planiranjem i koordiniranim aktivnostima.

Projektom IRIS Europe I, pokrenutim 2016., dovedene su u pitanje nacionalne varijacije u prikupljanju i širenju informacija o plovnim putovima, koje ometaju unutarnju plovidbu u Europi. Projektom IRIS II 2009. godine planiralo se poboljšati i razviti aplikaciju riječnih informacijskih servisa (RIS) o europskim plovnim putovima pružanjem sveobuhvatnih podataka o plovnim putovima na međunarodnoj razini. Zahvaljujući projektima IRIS I i II sada su dostupne sveobuhvatne prekogranične informacije o vodostaju i nautičkim dubinama rijeke, a koje su ključne za plovidbu.

Projektom NEWADA, dovršenim u ožujku 2012., potaknut je sinkronizirani razvoj plovno putova

i uspostavljanje zajedničkih kvalitativnih standarda. Njime je u svrhu održavanja plovnih putova i plovidbe rijekom okupljeno 12 institucija iz Austrije, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Srbije, Rumunjske i Ukrajine.

Boljom suradnjom na području hidrografije i hidrologije pomoglo se u očuvanju resursa i poboljšanju kvalitete i usklađenosti sa standardima zaštite okoliša. Jednako je tako poboljšana primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija na Dunavu zahvaljujući razvoju različitih sastavnih dijelova RIS-a, kao što su usklađivanje i poboljšanje elektroničkih navigacijskih karata.

Informacijske točke

U sklopu dvojnog projekta NEWADA izrađen je informacijski portal dunavske regije (www.danubeportal.com) kako bi se pružili podaci o vodostajima i kritičnim uskim grlima kao i priopćenja kapetanima brodova, poruke o ledu, pristupne točke za Wi-Fi itd.

Na temelju rezultata tih projekata ministri prometa iz podunavskih zemalja 2014. godine donijeli su Glavni plan za sanaciju i održavanje za Dunav i njegove plovne pritoke. Projektom FAIRway – koji uključuje plovne administracije šest država članica EU-a (Austriju, Bugarsku, Hrvatsku, Mađarsku, Slovačku i Rumunjsku) nastoji se provesti taj plan te kupiti moderna oprema za usluge na području hidrologije. Cilj je pružiti ažurirane, pouzdane i usklađene informacije o kritičnim točkama na plovnim putovima, vodostajima i prognozama vodostaja diljem cijele duljine Dunava. Takve banke podataka važne su ne samo radi planiranja plovnih putova prijevoza, već i za održavanje, mjere hidrogradnje i prilagodbe trenutačnim protocima vode.

SAZNAJTE VIŠE

NEWADA:

<http://www.newada-duo.eu/>

IRIS Europe 2:

<http://www.afdj.ro/en/content/iris-europe-ii>

FAIRway:

<http://www.danube-navigation.eu/item/809814>

NEWADA – mreža dunavskih vodnih administracija

Trajanje: travanj 2009. – prosinac 2014.

Opći proračun: 5 000 000 EUR

IRIS Europe II – implementacija usklađenih riječnih informacijskih servisa u Europi

Trajanje: siječanj 2009. – prosinac 2011.

Proračun: 11 620 000 EUR

FAIRway

Trajanje: srpanj 2015. – lipanj 2020.

Proračun: 23 400 000 EUR

UKAPLJENI PLIN RASPLAMSAVA ALTERNATIVNO TRŽIŠTE ENERGIJE

Tijekom godina je ukapljeni zemni plin (LNG), zbog svojih okolišnih, gospodarskih i sigurnosnih prednosti postao sve značajnija alternativa konvencionalnim gorivima kao što su dizel, propan ili lož ulje.

Mnogostruke prednosti ukapljenog zemnog plina (vidi sliku u nastavku) čine ga privlačnim izvorom energije za europsko tržište. Međutim, njegova uspješna primjena zahtijeva razvijenu infrastrukturu, odgovarajuće zakonodavstvo i usklađene sigurnosne standarde.

Glavni plan za ukapljeni zemni plin za kanal Rajna-Majna-Dunav bio je ambiciozan trogodišnji projekt kojemu je u cilju bilo olakšavanje uvođenja ukapljenog zemnog plina kao alternativnog goriva i tereta za unutarnje plovne putove. Dvanaest zemalja EU-a i Švicarska sudjelovalo je u projektu između siječnja 2013. i prosinca 2015. godine.

Stoga je cilj Glavnog plana za ukapljeni zemni plin bio omogućiti okvir za zajedničku europsku strategiju i suradnju između različitih nadležnih tijela i trgovačkih sudionika radi promicanja ukapljenog zemnog plina kao goriva i tereta prikladnog za prijevoz. U isto je vrijeme cilj bio krajnim korisnicima diljem Dunava omogućiti jeftiniju opskrbu.

Jedan od ciljeva Glavnog plana za ukapljeni zemni plin bio je da riječne luke koje su smještene duž osi Rajna-Majna-Dunav postanu ključni distribucijski centri za ukapljeni zemni plin. Na kraju, pioniri primjene ovog alternativnog goriva, kao što su javni sektor i sektor prometa teških teretnih vozila (uključujući autobuse, kamione za odvoz smeća, gradsku logistiku) te energetska industrija, trebali bi imati jednostavniji pristup ukapljenom zemnom plinu.

Uspjeh goriva

Partneri su radili na brojnim potprojektima kako bi ostvarili prvi glavni prometni pravac ukapljenog zemnog plina u Europi. Do kraja projekta ostvarili su više od 60 konkretnih isporuka: primjerice, prvi terminal ukapljenog zemnog plina izgrađen je na Dunavu, u luci Ruse u Bugarskoj. Osim toga, započelo se s radom na izradi infrastrukture za ukapljeni zemni plin kao alternativno gorivo u Galați i Constanți u Rumunjskoj i Komárnu u Slovačkoj. Infrastruktura ukapljenog zemnog plina jednako je tako moguća u luci grada Mannheima u Njemačkoj, gdje su vlasti trenutačno u potrazi za potencijalnim ulagateljima.

Jednako su tako provedena i brojna ispitivanja o sigurnosti, okolišnim i socioekonomskim aspektima primjene ukapljenog zemnog plina kao i studije izvedivosti za moguće terminale koji zajedno oblikuju temelje za daljnje napore u izradi glavnog prometnog puta ukapljenog zemnog plina na Dunavu.

Što je ukapljeni zemni plin?

Ukapljeni zemni plin je plin koji je pretvoren u tekući oblik kako bi se olakšao prijevoz i skladištenje. Plin se pretvara u tekućinu pri temperaturi od otprilike -162°C , a njegov se volumen smanjuje na 1/600. Stoga se ukapljeni zemni plin može skladištiti i prevoziti pri normalnom ili blago povećanom tlaku, u spremnicima niske temperature. Povećanjem temperature jednostavno se može vratiti u svoje plinovito stanje.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.lngmasterplan.eu/>

**Nacionalna tijela za pripravnštvo:
uvođenje projekta Dual VET
u Republici Slovačkoj**

Trajanje: siječanj 2013. – prosinac 2015.
Proračun: 33 960 000 EUR

POTICANJE ENERGETSKE SIGURNOSTI U DUNAVSKOJ REGIJI

Energija je središnje političko i gospodarsko pitanje u dunavskoj regiji. Svojom nadnacionalnom dimenzijom utječe na niz sektora te ih time čini ključnima za cjelokupnu uspješnu provedu Strategije za Dunav.

Općenito se smatra da je usklađivanje različitih energetske politike preduvjet za ostvarenje integriranog regionalnog tržišta. Daljnji je cilj integracija energetske tržišta u onim podunavskim zemljama koje nisu u Europskoj uniji. EU svojim projektima u dunavskoj regiji podupire provedbu politika u cilju povećanja energetske učinkovitosti i promicanja uporabe obnovljivih izvora energije.

Sve te regije koje su uključene u odlučivanje i ostvarenje strategija za ovo područje, imaju na raspolaganju opsežne, detaljne analize energetske tržišta koje su izrađene unutar okvira nekolicine projekata Strategije za Dunav.

Konkretno, plinska kriza u siječnju 2009. ponukala je dionike da brzo i učinkovito pronađu rješenja za probleme na tržištu plina kako bi se u budućnosti spriječili slični udarci i ostvarila veća energetska neovisnost i sigurnost. Novo izrađeni model tržišta plina dunavske regije pokazuje kako se simulacije

modela mogu upotrijebiti za procjenu utjecaja nove infrastrukture ili paketa infrastrukture na integraciju regionalnog tržišta plina i za analize profitabilnosti i sigurnosti opskrbe diljem sustava.

Za razliku od plina, geotermalna energija u ovom trenutku nije od velikog značaja za tržišta dunavske regije, iako bi taj izvor energije u budućnost mogao imati veću važnost. Od 2005. do 2010. godine došlo je do povećanja od 60 % u geotermalnom kapacitetu (do 50,6 GW) diljem svijeta.

Ulaganje u obnovljive izvore

Koordinatori politika iz podunavskih zemalja nastoje podići svijest javnosti o mogućnostima uporabe obnovljivih izvora energije te privući više ulagatelja u regiju. Stoga su prikupljeni pouzdani podaci o geotermalnom potencijalu u različitim zemljama kao i o postojećim pravnim, tehničkim i financijskom mogućnostima u pogledu njegove primjene.

Jedan cilj za budućnost energije u dunavskoj regiji jest poticati zemlje da razviju „pametne mreže” i akcijske planove. Pametna mreža je električna mreža u kojoj se upotrebljava moderna informacijska tehnologija za prikupljanje i pohranjivanje sveobuhvatnih informacija o proizvodnji, opskrbi i potrošnji električne energije. Cilj je poboljšati učinkovitost, sigurnost, profitabilnost i održivost proizvodnje i distribucije energije.

Prioritetno područje 2 Strategije naručilo je istraživanje kako bi se odredile posebne potrebe za njegov daljnji razvoj iz perspektive konkurentnosti, održivosti i sigurnosti energetske sustava.

Iako se zemlje dunavske regije i dalje u velikoj mjeri oslanjaju na ugljen i plin, tijekom posljednjeg desetljeća znatno su povećale svoju uporabu obnovljive energije. Došlo je do znatnog ulaganja u nove izvore obnovljive energije za električnu energiju (RES-E) te iako se njihovo uvođenje diljem zemalja znatno razlikuje, dunavska regija kao cjelina trenutačno se nalazi na putu ispunjenja svojih ciljeva obnovljivih izvora do 2020.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.danube-energy.eu/>

Suradnja na području energije u dunavskoj regiji

Trajanje: listopad 2012. - lipanj 2014.

Opći proračun: 136 500 EUR

PRIRODA NE POZNAJE GRANICE

Dunav je najdulja rijeka u Europskoj uniji te rijeka s najizraženijim međunarodnim karakterom na svijetu koja se proteže na 2857 km kroz deset zemalja, uključujući desetke zaštićenih područja i nacionalnih parkova. Doprinos tih zaštićenih područja u očuvanju prirodne baštine Europe od velikog je značaja za današnje i buduće generacije.

DANUBEPARKS – mreža zaštićenih područja uz Dunav – osnovan je 2007. godine potpisivanjem Deklaracije iz Tulcea u Rumunjskoj. Zajednički projekti ključni su za postizanje ciljeva inicijative koji su, zajedno s trajnom neformalnom suradnjom iz nacionalnih parkova i zaštićenih područja, omogućeni uglavnom okvirom suradnje diljem dunavske regije – EUSDR.

Rijeke su međusobno povezani ekosustavi, a priroda ne poznaje granice. Stoga je naporima za očuvanje prirode duž ove rijeke s najizraženijim međunarodnim karakterom potrebno pronaći transnacionalne odgovore i inicijative.

Kao što je navedeno u Deklaraciji iz Tulcea, mrežom se nastoji poboljšati očuvanje zaštićenih područja Dunava, pametno upravljati tim područjima, razmjenjivati i promicati stručnost upravljanja te poboljšati znanje

o ekološkom statusu rijeke kao i o gospodarskim, društvenim i okolišnim utjecajima. Mrežom se djeluje u pogledu sprečavanja, kontrole i smanjenja onečišćenja u poplavnim nizinama i močvarama dunavskog sliva te podizanja svijesti međunarodne važnosti i održivog razvoja rijeke.

Kombiniranim naporom do nagrade

DANUBEPARKS i DANUBEPARKS 2.0 bila su prva dva zajednička projekta uspostavljena u mreži. Njihovim radom obuhvaćeno je pet glavnih područja: poboljšanje

riječne morfologije, upravljanje mrežama poplavnih nizina i staništa, očuvanje glavnih vrsta Dunava (orao štekavac i jesetra), praćenje i djelovanje u području zaštićenih područja mreže EU Natura 2000. te turizam prirodnih ljepota. Desetljećem aktivnosti ostvareni su rezultati kojim se mreža DANUBEPARKS može ponositi.

Mreža DANUBEPARKS zbog svoje je ambiciozne, prijateljske i pouzdane suradnje kojom se prelaze sve granice i zajedničkih nastojanja za očuvanje prirodne baštine Dunava 2015. godine osvojila nagradu EU-a Natura 2000.

Ona sada predstavlja priznatu oznaku za zaštitu prirode u dunavskoj regiji. Mrežom je uspostavljen plodonosan prijenos znanja i iskustva među svih deset zemalja kojima rijeka protječe. Jednako su tako pokrenute inicijative diljem regije te se pomoglo u ostvarivanju snažnijeg glasa na političkoj razini.

Mreža DANUBEPARKS imala je prvotno osam članica – sada ih je 20 u Austriji, Bugarskoj, Hrvatskoj, Njemačkoj, Mađarskoj, Moldaviji, Rumunjskoj, Srbiji i Republici Slovačkoj. One zajedno prikazuju jedinstvene prirodne značajke koje dnevno privlače tisuće posjetitelja te je zato turizam značajan za misiju projekta DANUBEPARKS. Ljudi diljem regije sve više postaju svjesni da turizam nije samo izvor prihoda, već da ima i obvezu štititi prirodnu baštinu Dunava.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.danubeparks.org/>

DANUBEPARKS

Trajanje: travanj 2009. – veljača 2011.

Proračun: 2 700 000 EUR

DANUBEPARKS 2.0

Trajanje: listopad 2012. – rujan 2014.

Proračun: 2 200 000 EUR

OČUVANJE OKOLIŠA

Dunavska regija glavni je međunarodni hidrološki sliv i ekološki koridor koji zahtijeva regionalni pristup zaštiti okoliša, prostornom planiranju i upravljanju vodama. Onečišćenje ne poštuje nacionalne granice. Potrebno je održivo upravljanje vodama uz zajednički napor da se smanji onečišćenje iz organskih, hranjivih i opasnih tvari. Jednako tako trebalo bi uzeti u obzir utjecaj prometnih veza na okoliš, razvoje u pogledu turizma ili nove objekte za proizvodnju energije.

Prevelika je učestalost velikih poplava, suša i industrijskih onečišćenja. Stanovnici regije moraju se zajedničkom provedbom preventivnih mjera i mjera upravljanja u slučaju katastrofe zaštititi od katastrofalnih događaja – kao što su poplave i industrijske nesreće koje imaju znatne negativne utjecaje na transnacionalnoj razini. Izoliranim djelovanjem problem se samo prebacuje i dovodi susjedne regije u nezgodan položaj. Isto je tako problem i sve veća učestalost suša kao i prilagodba klimatskim promjenama. Sprečavanje, spremnost i učinkoviti odgovor zahtijevaju visoki stupanj suradnje i razmjene informacija.

Gubitak prirodnih staništa stavlja pritisak na faunu i floru te utječe na cjelokupnu kvalitetu zdravlja okoliša. Fragmentacija ekosustava, sve veća uporaba zemljišta i urbano širenje također stavljaju sve veći pritisak.

Područja suradnje u sklopu ovoga stupa jesu prioritetna područja 4 „kakvoća vode”, 5 „rizici za okoliš” i 6 „bioraznolikost, krajobrazi, kakvoća zraka i tla”.

OSIGURAVANJE SIGURNE I ODRŽIVE OPSKRBE VODOM

Pristup čistoj vodi Ujedinjeni su narodi 2010. godine definirali ljudskim pravom. Ipak, u mnogim dijelovima svijeta to je tek potrebno ostvariti. Međutim, klimatske promjene i brojne druge ekološke, gospodarske i društvene promjene prisilile su zemlje u Europi da ozbiljnije promisle o tome kako zaštititi svoje izvore vodoopskrbe.

Sve je veći izazov zemljama dunavske regije omogućiti održivu opskrbu dostatnim količinama vode odgovarajuće kakvoće.

Imajući to na umu, istraživački instituti proveli su projekte CC-Waters – klimatske promjene i utjecaj na vodoopskrbu i CC-Ware – ublažavanje osjetljivosti vodnih resursa u pet zemalja, a poduzeća i institucije uključile su se u vodoopskrbu u devet zemalja.

Tim projekta CC-Waters krenuo je u rješavanje mogućih posljedica klimatskih promjena za vodoopskrbu. Stoga je jedna od važnih tema bila na koji način bi različiti oblici i intenziteti uporabe zemljišta, zajedno s klimatskim promjenama, mogli utjecati na vodoopskrbu. Konkretno, istražili su kako vrsta šumske vegetacije i način upravljanja šumom utječu na vodoopskrbu.

Tijekom tog projekta djelovanje je bilo usmjereno na izradu metoda i alata koje bi mogla primijeniti poduzeća koja se bave vodoopskrbom kao i institucije odgovorne za zakonodavstvo u tom području.

Partneri iz Austrije, Italije, Mađarske, Slovenije i Rumunjske istražili su moguće učinke klimatskih promjena u pogledu sigurnosti i kakvoće vodoopskrbe te su razvili rješenja koje bi se moglo primijeniti za buduću upotrebu na lokalnoj i regionalnoj razini.

Strategije za podizanje svijesti

Projekt CC-Ware za nastavak rada koristio se rezultatima projekta CC-Waters, uz pomoć dodatnih partnera iz četiriju drugih zemalja – Bugarske, Grčke, Hrvatske i Srbije. Zajedno su razvili transnacionalne strategije za zaštitu i bolju uporabu izvora vodoopskrbe. Stečeno znanje stavljeno je na raspolaganje stručnjacima i javnosti na radionicama, konferencijama i u publikacijama, osobito u zemljama koje nisu u EU-u kako bi se olakšao konkretan rad na očuvanju vodenih resursa te na poboljšanju zakonodavstva na tom području.

Kao i u projektima CC-Waters i CC-Ware, održivost je jedna od ključnih ideja projekta pod nazivom Unapređenje integriranog upravljanja obalnim područjem u crnomorskoj regiji. Partneri iz različitih upravnih i političkih sektora te nevladinih organizacija iz Bugarske, Moldavije, Rumunjske, Ukrajine i Turske udružili su snage kako bi riješili pitanja održivosti.

Obalna područja gospodarski su i kulturno privlačna, ali su isto tako osjetljiva po pitanju okoliša. Integrirano upravljanje obalnim područjima priznato je od strane EU-a i ostatka svijeta kao koncept kojim se nastoji osigurati dugoročna ravnoteža između gospodarskog rasta i upotrebe, zaštite i očuvanja područja.

Cilj projekta bio je razviti i pripremiti – za uporabu u pet zemalja – zajedničke metodologije i alate za integrirano upravljanje obalnim područjem oko Crnog mora u koje se ulijeva Dunav. Imajući u vidu specifičnost ovoga područja, projektom se doprinijelo produbljivanju razumijevanja integriranog upravljanja obalnim područjem u zemljama sudionicama. Također se pomoglo u obučavanju nadležnih tijela koja rade u tome području, omogućujući međuregionalnu stručnost i osiguravajući jedinstveni pristup integriranom upravljanju obalnim područjem u crnomorskoj regiji.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.ccware.eu/>

<http://blacksea-iczm.eu/>

CC-Waters – klimatske promjene i utjecaj na vodoopskrbu

Trajanje: svibanj 2009. – travanj 2012.

Proračun: 4 200 000 EUR

CC-WARE – ublažavanje osjetljivosti vodnih resursa

Trajanje: prosinac 2012. – studeni 2014.

Proračun: 1 800 000 EUR

ICZM – Poboljšanje integriranog upravljanja obalnim područjem u crnomorskoj regiji

Trajanje: siječnja 2013. – prosinac 2014.

Proračun: 627 000 EUR

SVJETLIJA BUDUĆ- NOST ZA RIJEKE ZEMALJA JUGOI- STOČNE EUROPE

Plovne rijeke i kanali u Europi protežu se na površini od 30000 kilometara i povezuju stotine gradova i različita područja. Rijeke jugoistočne Europe najugroženije su zbog nedostatka svijesti o potrebi za održivim razvojem i posljedica klimatskih promjena kao i zbog neprimjerenih aktivnosti iz područja turizma, primjene hidroenergije ili hidrogradnje.

Tijekom godina ljudsko je djelovanje dovelo do negativnih ekoloških, gospodarskih i društvenih posljedica – promjena u morfologiji rijeke, većeg zagađenja, prijetnji staništima flore i faune kao i do sukoba u pogledu upotrebe zemljišta.

Projekt SEE River nastao je iz iskustava koja su uslijedila nakon potpisivanja Deklaracije o Dravi 2008. godine. To je nadležnim institucijama i stručnim tijelima u Austriji, Hrvatskoj, Italiji, Sloveniji i Mađarskoj pružilo okvir za provedbu najboljih praksi i usklađivanje aktivnosti za zaštitu prirode, uporabu hidroenergije te upravljanje vodenim resursima u međunarodnim riječnim slivovima.

Projektom su u puno širem kontekstu provedene metode koje su ispitane na rijeci Dravi dugoj 725 km. Nadležna tijela, dionici i zainteresirane organizacije

zajedno su radili na razvoju „alata” za integrirano upravljanje kako bi se u šest riječnih slivova koji povezuju regije osigurao održivi razvoj.

Rijeke Drava, Neretva, Bodrog, Prut, Soča i Vjoša primjeri su sukobljenih interesa u vezi sa zaštitom od poplava u dolinama rijeka, upotrebom energije vode, održavanjem raznolikosti okoliša i razvojem turizma, osobito u onima koje teku kroz nekoliko zemalja i regija.

Projektom SEE River nastoji se pružiti okvir za zajednički sporazum o upravljanju riječnim koridorima kako bi se

ostvario održivi razvoj i očuvali resursi. Ovo je novi pristup upravljanju rijekama i područjima riječnih slivova u kojem se sastaju najistaknutiji interesi ljudi koji žive u regiji.

Projekt okuplja stručnjake iz različitih područja iz nekoliko zemalja jugoistočne Europe kao i predstavnike lokalnih i regionalnih uprava i država.

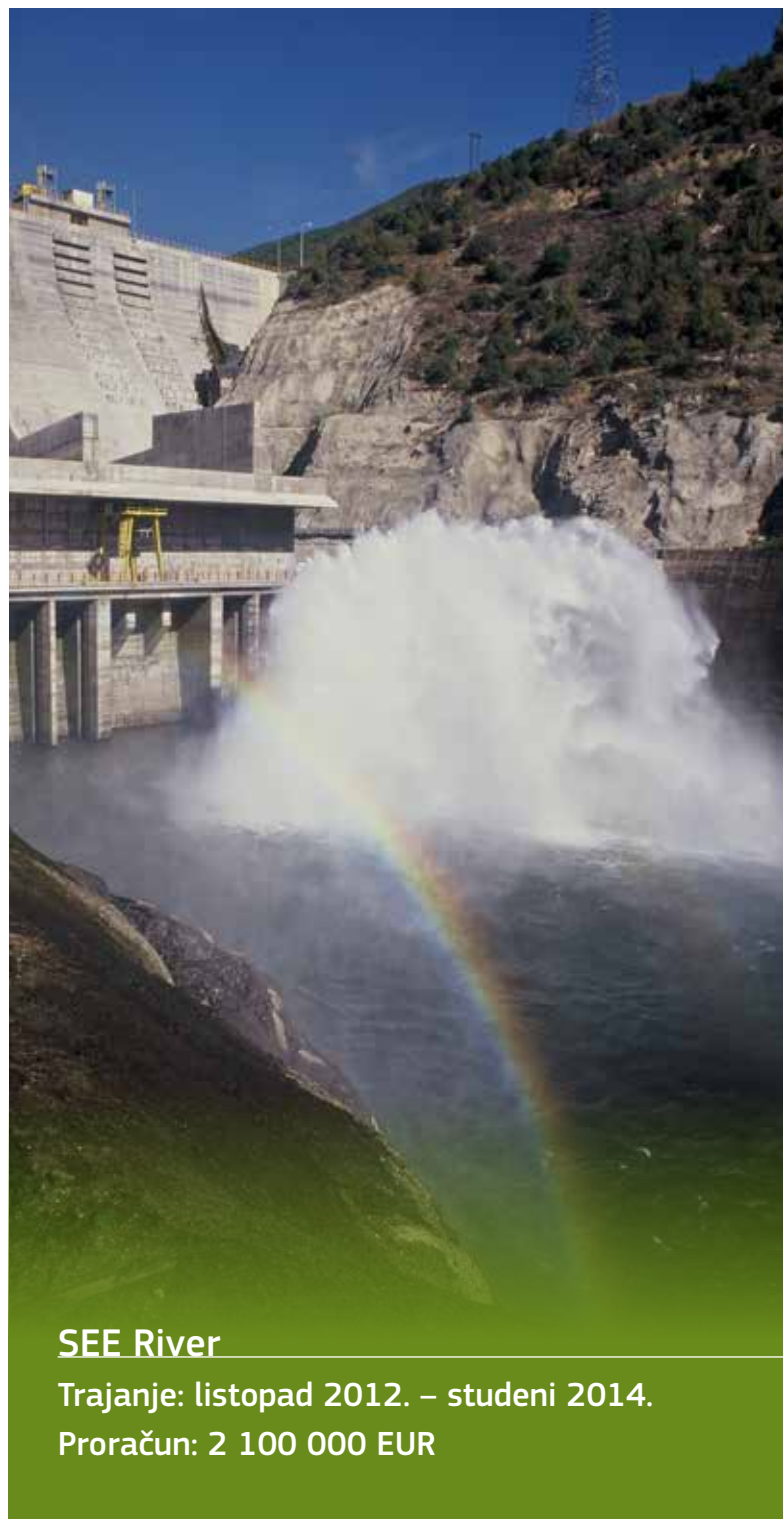
Izgradnja mostova

Projektom se pokazuje zabrinutost u pogledu budućnosti naših rijeka te međusektorska suradnja za njihovo bolje upravljanje u dolazećim godinama. Postizanje konsenzusa dionika o potrebnim mjerama i uspostava akcijskih planova za njihovu provedbu doveli su do određivanja i pokretanja više od 100 konkretnih mjera za buduću provedbu. Projektne aktivnosti nastavljaju se u razdoblju 2014. – 2020. u svih 16 zemalja sudionica.

Alat projekta SEE River je vodič dopunjen primjerima najbolje prakse. To je inovativan model za opću primjenu na temelju iskustava lokalnih sudionika uz međunarodno iskustvo diljem riječnih koridora ne šest pilotnih područja. Osobito je važno da primjena alata ne zahtijeva nova ulaganja u upravne strukture ili izradu novih planova, već pruža okvir i potporu za bolju uporabu postojećih struktura, planova i programa.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.see-river.net/>

SEE River

Trajanje: listopad 2012. – studeni 2014.

Proračun: 2 100 000 EUR

UBLAŽAVANJE KLIMATSKIH OPASNOSTI

Znanstvenici godinama upozoravaju da bi utjecaj poplava, suša, snježnih oluja i ekstremnih vjetrova, koji su pogoršani klimatskim promjenama, diljem Europe mogao postati čak i veći. To je vidljivo u dunavskoj regiji u kojoj velike suše, razorne poplave i katastrofalni šumski požari postaju sve češći.

Stoga je važno da dunavske zemlje prepoznaju i realno procjene rizik, izrade strategije upravljanja za prirodne katastrofe te uspostave suradnju i razmjenjuju informacije. Ako su stanovništvo i lokalna tijela svjesni opasnosti od prirodnih katastrofa, mogu se bolje pripremiti i zaštititi.

Projekt SEERISK bio je prvi u dunavskoj regiji u kojem je provedena zajednička procjena rizika koji se odnose na klimatske promjene s točke gledišta upravljanja katastrofama, a kojim su ostvareni konkretni rezultati za šest gradova.

Umjesto teoretiziranja i upotrebe karata velikih razmjera, u sklopu radionica predstavljen je potencijalni utjecaj katastrofe na obližnje kuće, infrastrukturu i poljoprivredu. Učenje o rizicima za njihova okruženja ljude je motiviralo na izradu vlastitih scenarija i donošenje vlastitih zaključaka.

Praćenje rizika

U projekt SEERISK bilo je uključeno 19 partnera iz devet zemalja. Ključni cilj bio je razvoj metodologije za procjenu rizika od klimatskih promjena i određivanje metodologije za sastavljanje karata rizika. Podaci o rizicima od prirodnih katastrofa prikupljeni su u šest pilotnih područja: Arad (Rumunjska), Kanjiža (Srbija), Sarajevo-Ilidža (Bosna i Hercegovina), Senica (Slovačka), Siófok (Mađarska) i Velingrad (Bugarska).. Uzeti su u obzir rizici od poplava, toplinskih valova, suša, izbijanja požara i ekstremnih vjetrova u tim područjima.

Partneri projekta SEERISK tijekom radionica razmjenjivali su iskustvo i znanje o upravljanju katastrofom, a provedene su i četiri terenske vježbe simulacije katastrofe. Na temelju izrađenih karata rizika moguće je odrediti lokaciju zgrada koje bi poplave ili razorne oluje najviše pogodile. To lokalnim tijelima omogućuje brz i učinkovit odgovor tijekom prirodnih katastrofa uz pravovremene evakuacije ili druga djelovanja.

Tehnikama mapiranja rizika pruža se prilika za pojednostavljenje procjene rizika i uklanjanje „praznih mjesta” do kojih dolazi zbog nedostatka suradnje među institucijama. Svako pilotno područje pripremi je tablicu rizika o utjecaju i vjerojatnosti utvrđenih opasnosti tijekom izrade scenarija kojim se opisuju njegov razmjer i posljedice. Partneri su se prihvatili izrade sveobuhvatnog geografskog informacijskog sustava (GIS) i pružanja podataka o katastrofama, a pripremljene su i karte rizika za upravljanje katastrofama.

Naučene lekcije

Na području Ilidže u Sarajevu, gdje se sastaju četiri rijeke, svake godine dolazi do poplava. Međutim, 2014. poplave su premašile najgori mogući scenarij koji je izrađen u karti rizika. Službe za upravljanje katastrofama koje su sudjelovale u projektu SEERISK i Sarajevska regionalna razvojna agencija pripremile su pilotne karte koje su se drugim srodnim službama pokazale korisne za izgradnju vlastitog kapaciteta primjenom projektne metodologije.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.danubeenvironmentalrisks.eu/seerisk>

SEERISK

Trajanje: srpanj 2012. – prosinac 2014.

Proračun: 1 970 000 EUR

SPAŠAVANJE DUNAVSKOG „DINOSAURA”

Nekontrolirani ribolov, potaknut visokim cijenama ikre jesetre, doveo je do uništenja jesetre u Dunavu. Radna skupina za zaštitu dunavske jesetre pristigla je u pomoć 2012. godine.

Preživljavanje ribe 1970. godine dodatno je ugroženo izgradnjom hidroelektrane u Đerdapu na granici između Srbije i Rumunjske. Time je blokiran uzvodni migracijski put jesetre duž Dunava, od Crnog mora do njezina mrijestilišta. Vrsta je isto tako ugrožena sustavnim pregrađivanjem rijeke i vađenjem šljunka i pijeska u kojima jesetra polaže jaja.

Radna skupina za zaštitu dunavske jesetre (DSTF) od 2012. godine usmjerena je na spašavanje te vrste. Cilj DSTF-a jest poticanje sinergija postojećih organizacija i potpora održavanju izvorne vrste jesetre u dunavskom slivu i Crnom moru promicanjem provedbe programa „Sturgeon 2020” koji je pokrenut 2013. godine.

Strategija za Dunav ima ključnu ulogu u uspjehu ovog programa olakšavanjem komunikacije na političkoj razini i uspostavljanjem konstruktivnog dijaloga s drugim dionicima u riječnom slivu.

Osmišljavanja plana

Projekt Sturgeon 2020 osmišljen je kako bi privukao političku potporu, podigao svijest o važnosti zaštite jesetre te potaknuo brzo provedbu zakonodavstva EU-a, međunarodnih konvencija i nacionalnih zakona.

Daljnje mjere obuhvaćaju utvrđivanje i obnovu ključnih staništa kao i ponovno otvaranje migracijskih putova, analiziranje postojeće dunavske populacije jesetre,

popis mrijestilišta jesetre i legla te razmjenu znanja o najboljima praksama upravljanja u mrijestilištima. Osim toga, cilj je socioekonomskih inicijativa lokalne zajednice potaknuti na uvođenje „kontrola zajednice“ u borbi protiv krivolova.

DSTF se zalaže za očuvanje i obnavljanje populacija jesetre, a što je značajno za bioraznolikost diljem EU-a. Oporavak vrste bit će koristan ne samo za očuvanje prirode, već i za lokalne zajednice. Razvoj ekoturizma, akvakulture, proizvodnje rukotvorina i ekološke poljoprivrede malog razmjera samo su neke mjere kojima je u cilju podupiranje lokalnog gospodarstva, posebice u regijama srednjeg i donjeg toka Dunava.

Prijeti opasnost „živućim fosilima“

Jesetra naseljava svijet još od vremena dinosaura. U posljednjih 200 milijuna godina ta se riba – 26 vrsta koje još uvijek žive u vodama sjeverne polutke – gotovo nimalo nije promijenila. Prema tome, ti su „živući fosili“ od neprocjenjive vrijednosti za znanost i za očuvanje bogatstva vrsta. Međutim, prema podacima koje je omogućila Međunarodna unija za očuvanje prirode i prirodnih resursa (IUCN), od pet vrsta jesetre koje se još mogu pronaći u Dunavu, jedna je na popisu kategorije „ugroženi“, a ostale se nalaze u kategoriji „kritično ugroženi“.

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.dstf.eu/>

Sturgeon 2020

Trajanje: siječanj 2012. - u tijeku

Proračun: 6 800 000 EUR

IZGRADNJA PROSPERITETA

U dunavskoj regiji, koja je dom nekim od najuspješnijih regija u EU-u kao i nekim od najsiromašnijih, osjećaju se velike razlike. Konkretno, često nedostaju kontakti i suradnja na financijskoj i institucionalnoj razini. Poduzeća u nedovoljnoj mjeri iskorištavaju međunarodnu dimenziju marketinga, inovacija ili istraživanja. Udio visokoobrazovanih ljudi u regiji manji je od prosjeka EU-a, čime se nastaje dodatni izražen jaz. Često se oni najsposobniji sele na druga područja. Stoga postoje velike mogućnosti za ostvarenje rezultata putem suradnje i razmjene iskustva.

Ulaganje u ljude potrebno je kako bi se regiji omogućio održivi napredak i rast, stavljajući prioritet na znanje i uključenost. Ciljanom potporom istraživačkim infrastrukturama stimulira se izvrsnost i produbljuje se umrežavanje između pružatelja znanja, poduzeća i kreatora politika. Centri izvrsnosti za povezivanje klastera i poveznica u postojeće obrazovne i istraživačke mreže šire konkurentnost uzvodnih poduzeća na cijelu regiju.

Ključne su veće razine zaposlenosti jer su ljudima potrebne mogućnosti u blizini mjesta gdje žive. Regija mora biti u mogućnosti pružiti najsjajniju i najpoduzetniju budućnost putem snažnije suradnje, uključujući i marginalizirane zajednice: jedna trećina stanovništva EU-a kojoj prijete opasnost od siromaštva živi na tom području, a mnogi dolaze iz marginaliziranih skupina.

U sklopu ovoga stupa u prioritetnim područjima 7 „društvo znanja”, 8 „konkurentnost” i 9 „ljudi i vještine” razvijaju se inicijative zajedničke suradnje u regiji.

PONAŠANJE PREMA MODELU ZA ODRŽIVOST I ZAŠTITU RIJEKE

Mali model „rijeke za istraživanje” od lipnja 2015. pomaže znanstvenicima sa Sveučilišta životnih znanosti u Beču i drugih znanstvenih institucija u dunavskoj regiji u otkrivanju novog i sveobuhvatnijeg znanja o Dunavu.

Model Dunava, u Centru za modeliranje rijeka u Beču, blizu mjesta gdje se dunavski kanal odvaja od glavne rijeke, širok je samo pet metara i dugačak nešto preko 100 metara. Njime teče voda brzinom od 100 kubnih metara u sekundi. Jedan je to od prvih opipljivih rezultata rada koji provodi u sklopu projekta Istraživanje i upravljanje Dunavom (DREAM), a koji je nastao iz potrebe za povezivanjem uporabe i zaštite Dunava na održivi način.

Tijekom projekta informacije su dobivene iz područja hidrodinamike, prijenosa sedimenta, riječne morfologije kao ekoloških procesa u različitim dijelovima Dunava.

To znanje nije od interesa samo istraživačima, već je jednako tako dragocjeno poljoprivrednicima u dunavskoj regiji, graditeljima mostova i institucijama koje ih podupiru, tijelima zaduženima za unaprjeđenje riječne plovidbe te onima odgovornima za planiranje i organiziranje zaštite od poplava.

Protok informacija

Planovi su sastavljeni za izgradnju dvaju velikih centara za modeliranje rijeke – prvi je u pogonu u Beču od 2015., dok se drugi planira za Rumunjsku. Cilj je poboljšati računalne simulacije kako bi se pomoglo onima koji proučavaju Dunav i odrediti lokacije uz rijeku i njezine pritoke na kojima će se postaviti mjerne postaje za terenska ispitivanja.

Jednako su tako u tijeku planovi za istraživačke brodove s osovinom za ronjenje koji će biti smješteni

u središtu Dunava te će se primjenjivati na različitim lokacijama, prvenstveno za prikupljanje podataka o riječnom koritu potrebnih za daljnje istraživanje.

Konačno, u projektne je aktivnosti uključena izrada i proširenje mreže znanstvenih institucija diljem zemalja dunavske regije kako bi se ojačale njihove veze s poljoprivredom i društvom u nastojanju da se poboljša znanje o rijeci.

U koordinacija Sveučilišta životnih znanosti u Beču, u projekt su uključena sveučilišta, istraživački instituti i laboratoriji kao i privatne i javne institucije i nevladine organizacije iz Bugarske, Češke Republike, Njemačke, Hrvatske, Mađarske, Moldavije, Srbije, Slovačke, Rumunjske i Ukrajine.

Zahvaljujući ostvarenim rezultatima istraživanja, projekt DREAM pomoći će u poboljšanju opskrbe vodom i prometne povezanosti diljem dunavske regije. Osim toga, znanstvene spoznaje dobivene tijekom projekta upotrijebit će se za utvrđivanje potrebnih uvjeta za popravljavanje kakvoće vode i tla, što dovodi do boljih načina za zaštitu okoliša.

Nadalje, projektom će se njegovati proširenje i poboljšanje suradnje između znanstvenih institucija te s različitim zemljama koje će, pak, doprinijeti dunavske regije u cjelini.

Uvjerenjem njegovih sudionika da se stečeno iskustvo i znanje u budućnosti može dobro iskoristiti u sličnim projektima i na najvećim rijekama koje presijecaju druge kontinente projekt DREAM poprima globalnu dimenziju.

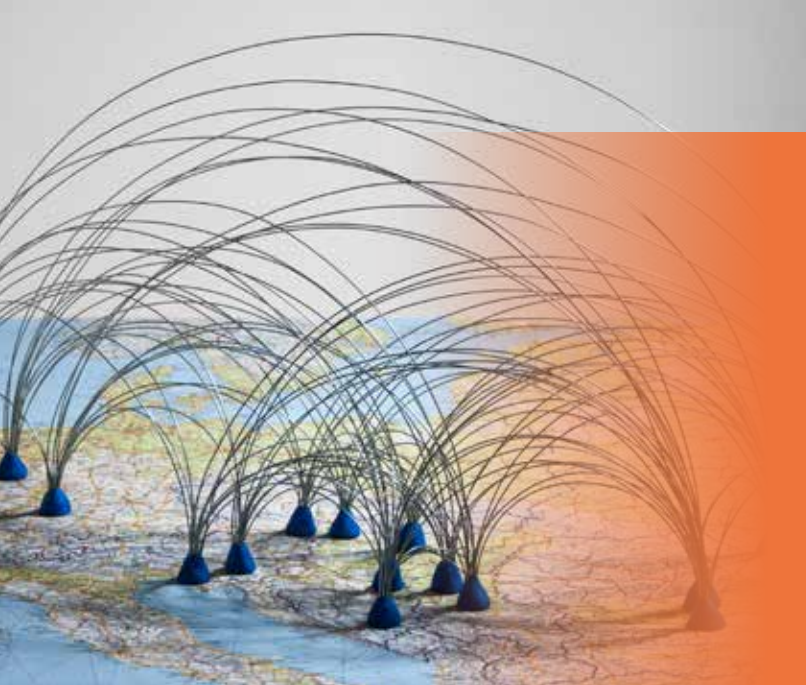
SAZNAJTE VIŠE

<http://www.ica-casee.eu/index.php/dream-european-research-facility>

DREAM (Istraživanje i upravljanje Dunavom)

Trajanje: lipanj 2012. - u tijeku
Proračun: 69 600 000 EUR

ULAGANJE U BUDUĆE DRUŠTVO ZNANJA

U dunavskoj regiji nalazi se 70 sveučilišta te stotine istraživačkih instituta i drugih znanstvenih institucija. Svi su oni ujedinjeni u želji za napretkom znanosti i inovacija te za jačanjem konkurentnosti regije u pogledu društvenog i gospodarskog napretka.

U projektu Dunav-INCO.NET 19 sudionika potiče istraživanje i inovacije kako bi se pomoglo u savladavanju prepreka i poboljšalo društveni i gospodarski razvoj u regiji. U cilju im je regiju pretvoriti u „regiju inovacija” te stimulirati razvoj „društva znanja” u nastojanju da dunavsku regiju učine privlačnijom i konkurentnijom.

Jedna od ključnih aktivnosti jest pružiti široki spektar informacija i stimulirati politički dijalog među onima koji su zainteresirani za promicanje znanosti i inovacija u dunavskoj regiji. Dunav-INCO.NET omogućuje osnovu za razmjenu ideja i iskustva, okupljajući istraživače iz zemalja diljem regije i njihovim povezivanjem s odgovarajućim upravama.

Projektom se olakšava komunikacija između agencija za financiranje i predlagatelja projekata te se istraživačima iz svih zemalja u regiji pruža mogućnost prikupljanja informacija o trenutačnim i planiranim projektima, nabavi u okviru projekta i radnim mjestima

Širenje informacija

Zahvaljujući ovom projektu, njegovoj mrežnoj stranici i brošurama, opća znanstvena zajednica i ostali zainteresirani za napredovanje istraživanja i inovacija u dunavskoj regiji imaju pristup sveobuhvatnim informacijama o konferencijama, časopisima i objavljenim znanstvenim radovima kao i o političkim preporukama u vezi s tim područjima.

Aktivnosti projekta Dunav-INCO.NET uključuju podupiranje zemalja u kojima područja znanosti i inovacija još nisu dostatno napredovala te koje žele unaprijediti svoje nacionalne strategije. Također pomaže zemljama dunavske regije koje još nisu članice EU-a da se uključe u Europski istraživački prostor (ERA) te da primjene Uniju inovacija koja je dio strategije Europa 2020.

Posebna pozornost pridaje se temama kao što su energetska sigurnost, energetska učinkovitost i obnovljiva energija te bioekonomija, tj. sigurnost hrane i održiva poljoprivredna proizvodnja. Među najnovijim projektima u mreži nalaze se pilot aktivnosti za potporu i razvoj bioekonomije u dunavskoj regiji. Projektom DANCERS nastoji se izraditi nove instrumente i alate za poboljšanje istraživanja okoliša i promicanje inovacija u dunavskoj regiji, uključujući deltu Dunava i Crno more.

Jedan je važan cilj stvaranje i razvoj mreže dunavskih središta za prijenos tehnologije kojim bi se osigurao nastavak ostvarenja ciljeva projekta Dunav-INVO.NET čak i nakon njegovog dovršetka.

U projekt su uključeni partneri iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Njemačke, Italije, Moldavije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije i Ukrajine.

SAZNAJTE VIŠE

<http://danube-inco.net>

Danube-INCO.NET

Trajanje: siječanj 2014. - prosinac 2016.

Proračun: 2 000 000 EUR

SLAVLJENJE MLADIH I KULTURNE RAZNOLIKOSTI

U travnju 2016. nezaposlenost mladih u Europskoj uniji (EU-28) porasla je na 18,8 % te na 21,1 % u eurozoni (EA-19). U Slovačkoj je razina nezaposlenosti među mladima bila 24,2 %, u Austriji 10,4 %, a u Njemačkoj 7 % (najniža u Europi). Nije slučajnost da Njemačka, s najnižom stopom nezaposlenosti mladih u Europi, ima dugu tradiciju dvojnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET).

Obrazovni sustav VET može jednako tako pomoći mladim ljudima i gospodarstvima drugih zemalja diljem dunavske regije. U ovom projektu koji je promoviran u okviru Strategije EU-a za Dunav, a koji je sufinanciran programom Erasmus+ Europske komisije, sada se u Slovačkoj provode iskustva iz strukovnog obrazovanja i osposobljavanja iz njemačke savezne pokrajine Baden-Württemberg i iz Austrije.

Projekt ima dva cilja – smanjiti nezaposlenost mladih i premostiti nedostatak kvalificirane radne snage koji često potkopava gospodarski razvoj određenih regija i sprečava ulaganje.

Iskustvima iz Njemačke i Austrije trebao bi se poboljšati sustav dvojnog strukovnog obrazovanja u Slovačkoj te bi se trebalo pomoći zadovoljiti

poslovne potrebe za kvalificiranom radnom snagom. Istraživanja provedena na početku projekta pokazala su da je više od 80 % slovačkih tvrtki zainteresirano za promicanje VET-a, a 75 % poduzeća spremno je financijski sudjelovati u razvoju dvojnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Prilika za obostranu korist

Bit će potrebne zakonodavne promjene koje imaju za posljedicu stvaranje stručnih centara u kojima

podunavske zemlje mogu obučavati učitelje i interne nastavnike poduzeća u pogledu dvojnog strukovnog obrazovanja. Projekt je isto tako dio nastojanja za razvoj kompatibilnih obrazovnih sustava diljem dunavske regije, a što je razlog zašto se tijekom trajanja programa očekuje razmjena iskustava s drugim zemljama u kojima postoji VET.

Inicijatori projekta htjeli su dokazati da su rezultati iz dvojnog strukovnog obrazovanja uvijek pozitivni. Mladi ljudi dobivaju obrazovanje koje je usmjereno na stjecanje praktičnog iskustva te imaju dobre izgleda za ostanak u tvrtkama u kojima su radili. Tvrtkama je, pak, zajamčena prvorazredna kvalificirana radna snaga.

Razumijevanje dvojnog strukovnog obrazovanja

Dvojno strukovno obrazovanje podrazumijeva pripremu studenata za rad u skladu s potrebama i zahtjevima gospodarstva i poslodavaca. Strukovno osposobljavanje održava se u strukovnim školama i u poduzeću. Preduvjet za početak strukovnog obrazovanja jest potpisivanje ugovora s poduzećem u kojem će se odvijati praktični dio obuke. Studenti polaznici tih obuka, koje obično traju tri godine, dobit će naknadu. Prema njemačkom Saveznom zavodu za statistiku, 2015. godine potpisano je 516 000 ugovora za strukovno obrazovanje s mladim ljudima diljem zemlje – njih 74 000 bilo je u Baden-Württembergu, koji je trenutačni partner Slovačkoj u tom projektu.

SAZNAJTE VIŠE

<https://www.minedu.sk/national-authorities-for-apprenticeships-introduction-of-elements-dual-vet-slovak-republic/>

VET (Nacionalna tijela za pripravištvo: uvođenje projekta Dual VET u Republici Slovačkoj)

Trajanje: listopad 2014. – siječanj 2017.

Proračun: 312 717 EUR

INFORMIRANJE O RAZNOLIKOSTI DILJEM EUROPE

Dunavska regija dom je za više od 110 milijuna ljudi. Potrebne su stalna i učinkovita komunikacija i bliska suradnja kako bi se osigurao društveni, gospodarski i kulturni razvoj regije, osobito u kad je u pitanju mlađa generacija.

Projektom Osnaživanje mladih ljudi – povezivanje Europe nastojalo se ohrabriti kulturni dijalog i aktivno sudjelovanje mladih ljudi u civilnom društvu u zemljama u kojima žive, diljem cijele regije i Europe, uz poticanje zanimanja za socijalno poduzetništvo i održivi razvoj.

Projekt je okupio srednjoškolce u dobi od 16 i 17 godina i njihove učitelje iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Njemačke, Moldavije, Crne Gore, Rumunjske, Srbije, Slovenije i Ukrajine. Sudjelovale su i nevladine organizacije iz dunavske regije te kulturna i privatna društva.

Glavni ciljevi projekta bili su: aktivno građanstvo, kulturni dijalog, održivi razvoj, društvena odgovornost i poduzetništvo.

Zajedničke mogućnosti

U aktivnostima i programima na temelju četiri tematske skupine sudjelovalo je ukupno 16 škola, preko 100 učitelja, više od 400 učenika i 1600 drugih sudionika. Inovativni tečajevi i međunarodni obrazovni i kreativni programi, kao što je obučavanje na televizijskoj postaji, pružili su im priliku za razmjenu ideja i iskustava te rad na temama za koje su smatrali da su svima od važnosti, neovisno o tom gdje žive.

Nakon toga je u dodatnih 70 škola diljem 10 zemalja sudionica predstavljen e-Portfolio.

Primjerice, učenici desetog razreda Trgovačke akademije u Beču proučavali su teme unutar skupine „kulturnog dijaloga” u obliku „interkulturnih vježbi”, među ostalim. To se temeljilo na razumijevanju da je kulturni dijalog, kao što je opisano u projektnoj dokumentaciji, „kontinuirani proces dijeljenja točnih podataka, razmjene iskustava, učenja zajedničkih vrijednosti, prihvaćanja i poštovanja razlika te spremnosti za promjene kroz komunikaciju”.

Na završnom događanju u Beču sudionici projekta predstavili su rezultate dvogodišnjeg rada u obliku inovativnog vodiča, Projektnog portfelja za dunavsku regiju.

SAZNAJTE VIŠE

<http://empoweringyoungpeople.net/>

Osnaživanje mladih ljudi – povezivanje Europe

Trajanje: svibanj 2012. – prosinac 2013.

Proračun: 317 755 EUR

JAČANJE REGIJE

Značajni problemi i dalje postoje u pogledu sigurnosti i organiziranog kriminala. Trgovanje ljudima i krijumčarenje robe posebni su problemi u nekoliko zemalja. Korupcijom se narušava povjerenje javnosti i koči razvoj. Svi ti izazovi zahtijevaju jačanje vladavine prava unutar i diljem nadležnosti. Informacije se moraju bolje dijeliti, biti učinkovitiji i moraju ih podržavati zajednička djelovanja.

Strukture i kapacitet za odlučivanje u privatnom i javnom sektoru moraju se poboljšati, uključujući dobro planiranje i međunarodnu suradnju. Ključna je optimalna uporaba resursa.

To su područja djelovanja u sklopu prioritetnih područja 10. „institucionalni kapacitet i suradnja” te 11. „sigurnost”.

SURADNjom DO SIGURNOSTI

2011. godine Europol, agencija Europske unije za očuvanje javnog reda i sigurnosti, ocijenila je Dunav kao „područje visoke ugroženosti” u pogledu teretnog i putničkog prometa, krijumčarenja ljudima, nezakonite migracije, krijumčarenja robe, oružja i droge.

Danas, u lukama koje nisu pod dovoljnim nadzorom i u izoliranim dijelovima Dunava, „riječni pirati” još uvijek uspijevaju opljačkati sav teret s brodova. Prethodnih su godina mediji također izvještavali o krijumčarenju droga i ljudi diljem rijeke.

Deset dunavskih zemalja sudjelovalo je u projektu DARIF – uspostavljanje strukture dunavskog riječnog foruma. Ključni cilj tima bilo jačanje cjelokupne sigurnosti plovnog puta rijeke.

U toku svojega rada zemlje sudionice (Austrija, Bugarska, Hrvatska, Njemačka, Mađarska, Moldavija, Rumunjska, Srbija, Slovačka i Ukrajina) odlučile su uspostaviti učinkovito i koordinirano djelovanje u borbi protiv organiziranog kriminala na rijeci. Cilj je bio uspostaviti prekograničnu suradnju za stručno provođenje zakona kako bi se osigurao moderan i siguran plovni put za prijevoz robe i putnika na Dunavu.

Ova jedinstvena inicijativa njegovala je suradnju među različitim organizacijama kojima se ciljalo na posebne dijelove Dunav kao i općenito na cijeli njegov tok. Platformom je podržana suradnja među agencijama za borbu protiv kriminala, agencijama za očuvanje javnog reda i sigurnosti i drugih organizacija za potporu (pomorska, granična i kriminalistička policija, upravljanje u slučaju katastrofe, carinska tijela i tijela koja omogućuju „usluge informiranja o rijekama” iz zemalja dunavske regije).

Postoje mnoge vrste kriminalaca čija je namjera unovčiti prednosti riječnog prijevoza na Dunavu. Njihovi pothvati obično uključuju nezakonitu migraciju, krijumčarenje ljudi i droge te otimanje teretnih brodova.

Koordinacija graničnih kontrola

Tim projekta DARIF 2014. proveo je tri prekogranične kontrole na Dunavu. Za potrebe ovih zajedničkih operacija uspostavljen je koordinacijski centar u mađarskom gradu Mohač. U drugoj zajedničkoj operaciji, koja je proširena na kanal Rajna-Majna-Dunav, sudjelovalo je više od 860 članova granične i riječne policije, carine i drugih tijela iz svih zemalja. Upotrebljavali su se posebni brodovi, vozila i tehnička oprema kao i psi obučeni za traženje pasa i krijumčarenog duhana.

Jedan od najvažnijih ishoda za zajedničke operacije i obučavanje stručnih skupina bila je izrada grafikona analize rizika u kojem su bile uključene pojedinosti najznačajnijih prekršaja otkrivenih na brodovima u proteklih pet godina. Iskustvo stečeno u privremenom koordinacijskom centru u Mohaču doprinijet će uspostavi planiranog Centra za koordinaciju rada tijela za provođenje zakona i sigurnosti u Podunavlju koji će ubuduće raditi na trajnoj bazi.

Iako svi smatraju da je projekt DARIF bio vrlo uspješan, mnogo se toga mora učiniti kako bi se poboljšala sigurnost na Dunavu. Pozitivni rezultati projekta poslužiti će kao osnova za novi pothvat koji će nastaviti s radom započetim u okviru projekta DARIF.

SAZNAJTE VIŠE

<http://bmprojekte.kormany.hu/a-dunai-folyami-forum-strukturajanak-letrehozasa-darif>

<http://bmprojekte.kormany.hu/megtartottak-a-darif-projekt-zarokonferenciajat-sikeres-ket-evt-zart-a-belugyminiszterium-nemzetkozi-rendeszeti-projektje>

DARIF (Uspostavljanje strukture dunavskog riječnog foruma)

Trajanje: srpanj 2013. – lipanj 2015.

Proračun: 290 870 EUR

STRATEGIJA EU-A ZA DUNAVSKU REGIJU

***Europe Direct služba je koja vam pomaže pronaći odgovore
na pitanja o Europskoj uniji.***

Besplatni telefonski broj (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Dobivene su informacije besplatne, kao i većina poziva (iako ih neki operateri,
telefonske govornice ili hoteli mogu naplaćivati).

Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije Union, 2016

Internetska verzija
ISBN 978-92-79-61764-5
doi:10.2776/80414
KN-04-16-371-HR-N

© Europska unija, 2016
Dopuštena ponovna upotreba.
Umnožavanje je dopušteno samo uz navođenje izvora.

Printed in Belgium

Autorska prava za fotografije: Fotografije (stranice):

Naslovnica: iStock@porojnicu, miroslav110, gornostaj, anderm, DejanKolar

Stranica 6: iStock@anderm

Stranica 8: ©viadonau, Newada

Stranica 9: iStock@w-ings

Stranica 10: ©Danube LNG, Marco Onida

Stranica 11: ©DCL Barge/Danser Group

Stranica 12: iStock@mdurinik, imantsu

Stranica 13: iStock@tjwvandongen

Stranica 14: ©Andrej Kovarik, Attila Szab

Stranica 15: ©Zsolt_Kalotas

Stranica 16: ©Marco Onida

Stranica 18: iStock@Green_p, Paweł Szczepański

Stranica 19: iStock@FourOaks

Stranica 20: iStock@mikeinlondon, Drazen Lovric

Stranica 21: ©SEE River

Stranica 22: iStock@s-eyerkaufner, ©SEERISK

Stranica 23: iStock@Gudella

Stranica 24: iStock@Cristina Sandu, Photo_HamsterMan

Stranica 25: iStock@wrangel

Stranica 26: iStock@gornostaj

Stranica 28: iStock@Markus Schieder Photography, clubfoto

Stranica 29: iStock@Markus Schieder Photography

Stranica 30: ©INCO.NET, bioMediTech

Stranica 31: iStock@Fotoarta

Stranica 32: ©RURBAN, iStock@sturti

Stranica 33: iStock@Cathy Yeulet

Stranica 34: Završna konferencija projekta Osnaživanje mladih ljudi; iStock@LuckyBusiness

Stranica 35: ©OKTO

Stranica 36: iStock@miroslav110

Stranica 38: ©Ministarstvo unutarnjih poslova - Bulgaria, Marco Onida

Stranica 39: iStock@boggy22

Stranica 40: ©EuroGeographics Association

STRATEGIJA EU-A ZA DUNAVSKU REGIJU

Četrnaest je zemalja udružilo snage radi rješavanja svojih zajedničkih izazova i boljeg iskorištavanja zajedničkih mogućnosti. Nakon pet godina zajedničkog rada za održiv i uključiv rast, njihova suradnja ostvaruje konkretne rezultate. Ovaj odabir priča o uspjehu te rezultate čini vidljivima i opipljivima.

<http://www.danube-region.eu>

https://twitter.com/eu_regional
<https://twitter.com/hashtag/eusdr>

<https://www.facebook.com/DanubeRegionStrategy>

